

Detaljbudget 2019

Habilitering & Hälsa

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Mål och fokusområden	6
2.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.....	6
2.1.1 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska.....	6
2.2 En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter	6
2.2.1 Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras	6
2.2.1.1 Uppfylla vårdgarantin.....	7
2.2.1.2 Förstärka primärvården och den nära vården	8
2.2.1.3 Utveckla digitala vårdformer och tjänster	8
2.2.2 Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras	8
2.2.2.1 Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner	9
2.2.2.2 Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser	9
2.2.2.3 Den specialiserade vården ska koncentreras	9
2.3 Västra Götalandsregionen ska erbjuda god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens	10
2.3.1 Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras	10
2.3.1.1 Fortsätta utveckla modellen för lönekarriär och kompetensutveckling.....	10
2.3.1.2 Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation	11
2.3.1.3 Utveckla arbetsgivarvarumärket.....	11
2.3.2 Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska	11
2.3.2.1 Satsa på ledarskap.....	12
2.3.2.2 Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet.....	12
3 Ökat fokus på kostnadskontroll, ekonomi i balans, tillgänglighet och produktivitet	13
3.1 Kostnadskontroll samt ekonomi och verksamhet i balans	13
3.2 Tillgänglighet	13
3.3 Produktivitet.....	14
4 Ekonomiska förutsättningar	15

4.1	Ekonomiskt resultat.....	15
4.1.1	SD02 Sammanställd detaljbudget Utförare hälso- och sjukvård.....	15
4.2	Investeringar.....	16

Bilagor

Bilaga 1: Verksamhetsplan 2019 1.0

1 Sammanfattning

Habilitering & Hälsa (H&H) har tagit fram en verksamhetsplan för 2019 (se bilaga). Planen utgår från Västra Götalandsregionens prioriterade mål, fokusområden, förändringsagenda samt vårdöverenskommelserna. Fokus ligger på patienten som medaktör och att insatserna ger effekt. Förvaltningens har sex långsiktiga mål som skall nås genom fem övergripande strategier. Till dessa knyts ett antal utvecklingsområden och aktiviteter.

De långsiktiga målen är:

- Våra insatser ger effekt
- Patienten får vård i rimlig tid
- Patienten är medaktör
- Vi erbjuder en säker och jämlik vård
- Vi är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö
- Vi har en ekonomi i balans

De övergripande strategierna är:

- Vi använder våra resurser effektivt med definierade vårdprocesser
- Vi arbetar personcentrerat och har en god patientsäkerhetskultur
- Vi bedriver en hållbar och teknikbaserad vård
- Vi samverkar med patientorganisationer och vårdgrannar

Vi förbättrar arbetsmiljön genom att utveckla ledarskap och medarbetarskap

Knutna till de långsiktiga målen och strategierna finns en aktivitetsplan med mål för 2019. De aktiviteter och mål som mäts utifrån i verksamhetsplanen redovisas under respektive rubrik för regionfullmäktiges prioriterad mål.

Den regiongemensamma riktlinjen (RMR) för den neuropsykiatriska vården för barn och unga har följts upp och permanentats. En koncernövergripande utredning pågår som ser över barnhälsoområdet i regionen. I denna utredning ingår en översyn av den neuropsykiatriska vården vilket kan innebära förändrade gränsdragningar kring ansvar eller ekonomiska konsekvenser för verksamheter som ger stöd till patientgruppen.

Regional medicinsk riktlinje (RMR) för ansvarsfördelning för medicinskt omhändertagande av vuxna personer med funktionsnedsättning är fastställd. För att implementera riktlinjerna kommer hälso- och sjukvårdsstyrelsen att fatta beslut om att för 2019, som en engångsinsats, tillföra 14 miljoner kronor från medlen för omställning av vården. Detta innebär en möjlighet för vuxenhabiliteringens att utföra sitt uppdrag. En dialog kring Vuxenhabiliteringens finansiering 2020 och framåt kommer att föras med hälso- och sjukvårdsnämnderna

I överenskommelserna för 2019 finns en skrivning om att särskilt följa verksamhetsområdet Hörsels produktion/konsumtion och kostnader.

Inför 2019 års vårdöverenskommelser har invånarnas konsumtion av habilitering genomlysts. Fortsatt genomlysning kring Habiliteringen men också Hörsel- och Synverksamheten ska göras under 2019.

Koncernkontoret har tillsammans med H&H sett över förutsättningarna för diagnosregistrering inom Habiliteringen. En kravspecifikation har skickat till leverantören av

Asynja Visph för att genomföra en teknisk lösning.

Kompetensförsörjningen inom vissa yrkesgrupper är mycket problematisk. Orsaken är en brist på tillgång till rätt kompetens inom vissa geografiska områden.

Sjukfrånvaron ligger över regionens måltal och majoriteten av sjukskrivningarna bottnar i psykisk ohälsa. Resultatet av medarbetarenkäten 2017 kommer att vägleda i det arbete som pågår för arbetet med hälsofrämjande och hälsoåterskapande åtgärder.

Under våren 2017 har en genomlysning gjorts av förvaltningens organisation och styrning. Denna har resulterat i ett antal förbättringsåtgärder som har pågått under 2018. Under 2019 kommer genomförandet att fortsätta.

Prognosen för år 2018 bedöms vara mycket nära ett noll resultat vilket innebär att budgeten för 2019 kommer vara mycket ansträngd då överenskommelsen 2018 har uppräknats med 2 procent och prolongerats att gälla även under 2019. Dessutom bedöms kostnadsutvecklingen gällande lönekostnader överstiga 2 procent. För att kunna behålla svårrekryterade grupper är en lönesatsning nödvändig. Förvaltningen får inte full kompensation för de ökade sociala kostnaderna.

Gällande Östra nämnden kvarstår ett vakansavdrag på 2 mnkr avseende minskad ersättningen för Habiliteringen

2 Mål och fokusområden

2.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen

2.1.1 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

H&H har inga egna fordon utan leasar 86 fordon via Regionservice. Byte/nybeställning av leasingfordon sker via Regionens fordon, som tillhandahåller miljöfordon, gasbilar eller ladd hybrid bilar. Dispens från reglerna om miljöbil söks i enstaka fall på grund av exempelvis långa avstånd till gastankställen. Fordon som drivs med enbart fossila bränslen har under de senaste åren successivt bytts ut mot miljöfordon, och andelen biogasbilar var i november 2018 98,8 procent. Detta innebar att endast en bil ej var ett miljöfordon fullt ut. H&H har därmed uppnått VGR:s mål för miljöfordon med god marginal.

Förvaltningen arbetar utifrån en miljöplan och med miljödiplomering.

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Andel miljöfordon (el, gas eller ladd hybrid)	98,8 procent november 2018	Öka andelen miljöfordon
Antal körda mil med egen bil	Minskat 2017 gentemot 2016	Minskat antal gentemot motsvarande period 2018

2.2 En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter

2.2.1 Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras

All verksamhet inom Habilitering & Hälsa måste ses ur patientens perspektiv och kvalitet ska framförallt definieras ur ett patientperspektiv. Verksamheten ska därför präglas av personcentrerat arbetssätt.

De flesta patienter inom Habilitering & Hälsa är nöjda med vården och känner delaktighet, men erbjudandet och användandet av E-hälsotjänster behöver utvecklas. Ibland upplevs hinder mellan organisatoriska enheter i vårdkedjan.

Habiliteringens utbud av behandlingsmetoder är inte likvärdigt. En prioriteringsordning används i liten utsträckning och behöver utvecklas.

Verksamheterna arbetar personcentrerat men behöver utveckla mätning av effekter av behandling i vårdplaner. Även mätning av patientdelaktigheten behöver utvecklas.

Verksamheterna ska följa framtagna regionala medicinska riktlinjer men förutsättningar ur personella och finansiella perspektiv måste skapas.

Långsiktiga mål:

Våra insatser ger effekt

Patienten är medaktör

Prioriterade aktiviteter:

- Inför och genomför regionala medicinska riktlinjer (RMR) som gäller förvaltningens verksamheter.
- Mäta effekter av behandling i vårdplaner
- Utveckla kundmätning
- Arbetet med att förbättra situationen för barn och anhöriga skall fortsätta och redovisning av arbetet med VGR:s riktlinjer kring mänskliga rättigheter samt användandet av metodstödet "Fråga om våld på rutin" ska ske till Hälso- och sjukvårdsnämnderna i samband med årsbokslutet.

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Andel patienter som upplever delaktighet	Nationell patientenkät genomförs.	Handlingsplaner utifrån enkäten tas fram. Förbättrat resultat i ny mätning
Verksamheten ska delta vid samverkan kring individuella planer för målgruppen.	Antal (augusti 2018) BoU 176Vuxenhab 91	Mätning av antal SIP (Samordnad individuell plan)
Antal likvärdiga insatser genom att mäta antal vårdprogram och implementerade RMR	Flera RMR som berör H&Hs verksamheter är beslutade men inte implementerade.	Ingå i det regionala arbetet kring implementeringen av RMR för vuxna. Tillämpa den nya rutinen för implementering av RMR. Samt följa upp antal vårdprogram.
Andel patienter som har utvärderade mål i vårdplaner	Ny indikator/ processmått som inte mätts systematiskt tidigare.	Mätning börjar för att få fram ett nuläge.

2.2.1.1 Uppfylla vårdgarantin

God tillgänglighet inom hälso- och sjukvården är en prioriterad fråga för Västra Götalandsregionen.

Inom Rehabilitering & Hälsa uppfylls inte vårdgarantin på alla områden. Produktionsmål finns framtagna i verksamheten.

Långsiktigt mål:

Patienten får vård i rimlig tid

Prioriterad aktivitet:

- Följa volymförändringar i dialog med hälso- och sjukvårdsnämnderna
- Följa måluppfyllelsen av vårdgarantin

INDIKATOR	STATUS AUGUSTI 2018	MÅL 2019
Nationella vårdgarantin, Andel patienter som har väntat högst 90 dagar	Synverksamheten 99% Hörselverksamheten 99% Barnhabiliteringen 92% Vuxenhabiliteringen 93%	100%
Förstärkt vårdgaranti. Faktiskt väntande i Hörsel- och Synverksamheten (understiger 60 dagar)	Hörsel 68% Syn 87%	≥ 80%
Andel barn inom Rehabiliteringen som har väntat högst 30 dagar	90%	≥ 80%

INDIKATOR	STATUS AUGUSTI 2018	MÅL 2019
enligt förstärkt vårdgaranti. (Faktiskt väntande till behandling och utredning)		
Utförda tolkuppdrag	96%	≥ 92%

2.2.1.2 Förstärka primärvården och den nära vården

Vård som patienten behöver ofta ska finnas nära. I den nära vården ingår vård inom primärvården, tandvården samt öppen specialiserad vård och som erbjuds utanför de stora akutsjukhusen.

Ett utvecklingsområde för H&H som kompetenscentrum är att:

- Medverka i utveckling av den nära vården
- Förtydliga och utöka det regionala uppdraget
- Förtydliga det hälsofrämjande och förebyggande arbetet

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Delta i arbetet med att utveckla den nära vården i regionen.	H&H ingår i samarbetet kring nära vård	Ingå i samarbetet kring nära vård och utveckling av mobila team och närvårdscentrum

2.2.1.3 Utveckla digitala vårdformer och tjänster

Genom digitaliseringens möjligheter ska verksamheterna bli bättre på att möta patienternas vilja att informera sig om sin diagnos, öka tillgängligheten till insatser digitalt samt att få patienterna delaktiga i besluten kring dem.

Alla enheter har infört 1177/vårdguidens bastjänster men fler tjänster behöver införas. E-hälsotjänster behöver utvecklas.

Prioriterade aktiviteter 2019:

- Utöka utbudet av digitala tjänster
- Identifiera vilket stöd och behandling som kan erbjudas via 1177 Vårdguiden

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Ökat utbud av E-hälsotjänster	Erbjudandet och användandet av E-hälsotjänster samt digitala behandlingsmetoder behöver utvecklas	Ökat användande av och införande av fler E-hälsotjänster och digitala behandlingsmetoder.

2.2.2 Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

Förvaltningen kommer under 2019 fortsätta att förbättra uppföljningen av produktionsutfall i verksamheten och med fokus på att öka produktionen. Koncernkontoret har tillsammans med H&H sett över förutsättningarna för diagnosregistrering inom Habiliteringen. En kravspecifikation har skickats till leverantören av Asynja Visph för att genomföra en teknisk lösning.

Det behövs en ytterligare satsning på[MF1] systematiskt arbete med lokal verksamhetsutveckling och ständiga förbättringar inom varje verksamhet. Med kvalitetsdriven verksamhetsutveckling och ständiga förbättringar ska vi på ett bättre sätt än idag tillvarata medarbetarnas kompetens och vilja att utveckla hälso- och sjukvården.

Långsiktigt mål:

Vi erbjuder en säker och jämlik vård

Prioriterade aktiviteter 2019:

- Utveckla kunskapsorganisationen
- Införa öppna tidböcker
- Följa upp programmet för fortsatt förändring (FF)

INDIKATOR	STATUS (snitt jan-augusti 2018)	MÅL 2019
Antal besök/vecka/behandlande personal. För tolkverksamheten mäts antal tolkuppdrag	Hörsel 15,2 st Syn 7,7st Habilitering 8,8 st	Öka.Mål för varje verksamhet måltal tas fram.

2.2.2.1 Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner

Patientsäkerhet och kvalitet ska vara centralt i hälso- och sjukvårdens ledningssystem. Arbetet ska präglas av ett förebyggande synsätt, faktabaserade beslut och samverkan.

Habilitering & Hälsa arbetar med säker vård genom att utveckla patientsäkerhetsarbetet

Förvaltningens patientsäkerhetsgrupp har ombildats och ska vara ett stöd i det arbetet som sker kring patientsäkerhetsarbetet.

Förekomsten av vårdrelaterade infektioner ska minimeras och redovisning av antalet vårdrelaterade infektioner skall redovisas till Hälso- och sjukvårdsnämnderna årsvis

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Andel avvikelser i Med Control Pro som hanteras inom 3 månader	Mäts ej	75 procent av alla ärenden ska hanteras inom tre månader
Antal vårdskador	Antal: (jan-augusti 2018) BoU 9 st Vuxenhab 6 st Hörsel 0 st Syn 0 st	Minskat antal gentemot motsvarande period 2018

2.2.2.2 Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser

Förvaltningen medverkar och har en framträdande roll i arbetet med flera nationella kvalitetsregister. Habiliteringsverksamheten ingår också i NYSAM. Införandet av uppföljningsprogrammet MMCUP för barn, unga och vuxna pågår inom habiliteringen. Hörselverksamheten medverkar till att revidera kvalitetsregistret Barn med hörselnedsättningar. Synverksamheten är registerhållare för ett nytt register inom synområdet Svenskt kvalitetsregister för rehabilitering inom synområdet, SKRS

2.2.2.3 Den specialiserade vården ska koncentreras

Verksamheternas utbud av behandlingsmetoder är inte likvärdiga och arbetet med att ge likvärdig vård inom de olika verksamhetsområdena skall fortsätta.

- Genomför insatser för koncentration av vård

2.3 Västra Götalandsregionen ska erbjuda god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens

2.3.1 Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras

Habilitering & Hälsa har ett stort behov av att attrahera, utveckla och behålla medarbetare med kompetens inom funktionshinderområdet då förvaltningen de senaste åren haft en kraftigt ökad personalomsättning inom många av yrkesgrupperna.

För att kunna attrahera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare är det viktigt att belysa de möjligheter till en yrkeskarriär och löneutveckling som finns inom det patientnära arbetet.

Under 2018 påbörjades införandet av regionens karriärutvecklingsmodeller där beskrivs utveckling från nybörjare till expert framgår. Modellen visar att erfarenhet, utbildning och annan kompetensutveckling kan leda till ett ökat ansvar vilket bidrar till att öka möjligheterna att behålla medarbetare. Under 2018 har yrkesgruppen psykologer påbörjats, andra yrkesgrupper kommer successivt att arbetas in i modellen.

Långsiktigt mål:

- Vi är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö

Prioriterade aktiviteter 2019:

- Implementera karriärutvecklingsmodeller
- Minska personalomsättningen

DETTA MÄTER VI:	STATUS	MÅL 2019
Andelen av samtliga månadsanställda som haft utvecklingssamtal med sin chef	Redovisat utfall 2017 96%	100 %
Andelen av samtliga månadsanställda för vilka individuella kompetensutvecklingsplan upprättats	Redovisat utfall 2017 95%	100 %
Personalomsättning	Redovisat utfall 2017 15 %	Minskas gentemot motsvarande period 2018
Andel chefer med 10-35 underställda medarbetare (normtal)	alla enheter utom en inom normtalet 2018	Alla enheter inom normtalet

2.3.1.1 Fortsätta utveckla modellen för lönekarriär och kompetensutveckling

Arbetet med att införa karriärutvecklingsmodellen pågår. Modellen är också ett verktyg för att i samband med medarbetarens utvecklings- och lönesamtal visa kopplingen till kompetensutveckling som styrs utifrån verksamhetens behov.

Utmaningen 2019 kommer att vara att skapa en modell som både chefer och medarbetare ser nyttan med. Ett lyckat införande av den första modellen kommer att vara avgörande för det fortsatta arbetet.

En översyn och kvalitetssäkring av nuvarande lönestruktur, befattningsvärdering och titulatur inför införandet av modellen är en viktig del i arbetet med införandet.

2.3.1.2 Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation

Uppgiftsväxling, nya arbetssätt och nya kompetenser är en del av åtgärderna för att hantera kompetensförsörjningen på såväl kort som lång sikt.

En del i detta är att utveckla det administrativa stödet för chef samt se över de arbetsuppgifter som kan och bör utföras av andra yrkesgrupper för att chefernas kompetenser ska tas tillvara optimalt.

Arbetsrotation där personal hjälps åt mellan de geografiska områdena där temporär kompetens saknas, exempel psykologer, teckenspråklärare, specialpedagoger, tekniker och audionomer är en del att utveckla vidare.

Genom att arbeta med ständiga förbättringsarbeten och se över olika flöden kan möjligheter till nya arbetssätt skapas.

2.3.1.3 Utveckla arbetsgivarvarumärket

H&H har som mål att vara en attraktiv, hälsofrämjande och konkurrenskraftig arbetsgivare som kan rekrytera och behålla medarbetarna. Genom att rekrytera rätt kompetens och att erbjuda en god arbetsmiljö för medarbetarna skapar vi en attraktiv arbetsplats.

Medarbetare med rätt kompetens på rätt plats är en förutsättning för att kunna bedriva en kvalitativ vård med god tillgänglighet som därmed ger förutsättningar för ett hållbart yrkesliv. H&H största utmaningar i dagsläget är inom områdena kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Under 2019 kommer förvaltningen att ha fortsatt stort fokus inom dessa områden.

- Attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetarna.
- Skapa en långsiktig hållbar arbetsmiljö.
- Skapa ökade förutsättningar för chefer inom H&H
- Arbeta aktivt med att uppnå en minskad sjukfrånvaro

Målbilden att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare är en högt ställd ambition som kommer att ta tid att åstadkomma. Arbetet med arbetsgivarvarumärket måste därför ses som en långsiktig process som successivt ger mätbara effekter.

2.3.2 Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska

Arbetsmiljöåtgärder ska fortgå utifrån det sedvanliga systematiska arbetsmiljöarbetet. H&H arbetar för att förebygga och främja en god hälsa genom olika satsningar på arbetsmiljön. Genom att arbeta aktivt för att medarbetare som är, eller riskerar att bli sjukskrivna tidigt får stöd och rehabilitering, uppnår vi målet att helt undvika sjukskrivning eller att medarbetaren snabbare kan återgå i arbete. Fokus på rehabiliteringsprocessen med tidig återgång i arbete och god kommunikation med medarbetaren under frånvarotiden är viktiga faktorer i rehabiliteringsarbetet.

En av åtgärderna för att nå en god arbetsmiljö är att minska sjukfrånvaro och personalomsättningen.

Fortsatt analys av förvaltningens avgångsenkäter för att få kunskap om anledningen till den höga personalomsättningen.

Långsiktigt mål:

- Vi är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Personalomsättning	Redovisat utfall 2017 15 %	Minskad gentemot motsvarande period 2018
Sjukfrånvaro	Redovisat utfall 2017 7,7 %	Minskad gentemot motsvarande period 2018
Andel medarbetare som rekommendera H&H som arbetsgivare	Ej mätt	Mätning påbörjas
Hållbart medarbetar engagemang (HME)	Redovisat utfall 2017 =75	Öka genemot 2017

2.3.2.1 Satsa på ledarskap

Chefen är en viktig del i ledningssystemet och avgörande för hur medarbetare och verksamhet inom H&H utvecklas. För att skapa möjlighet till att rekrytera, utveckla och behålla kompetenta chefer fortgår arbetet med att utveckla ledarskapet inom H&H där ett antal ett antal åtgärder definierats att arbeta vidare med.

- Utbildningsinsatser i hälsofrämjande ledarskap
- Tydliggöra uppdrag, mandat och befogenheter
- Tydliggöra den verksamhetsnära rollen och stödet till chefer
- Utöka antalet chefsdagar per år för att höja kompetensen inom vissa områden, ge möjlighet till erfarenhetsutbyte, skapa nätverk och få en inblick och uppdatering av vad som är på gång såväl inom förvaltningen som i Västra Götalandsregionen och vår omvärld.

2.3.2.2 Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet

En god organisatorisk och social arbetsmiljö är en förutsättning för att H&H ska vara en attraktiv arbetsgivare och klara kompetensförsörjningen. I förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete ingår att kontinuerligt följa och åtgärda brister i arbetsmiljön som kan föranleda arbetsskador eller arbetssjukdomar. Ett antal olika initiativ pågår i syfte att förbättra arbetsmiljön samt förebygga och minska sjukfrånvaron.

- Satsning på det hälsofrämjande ledarskapet med syftet är att ge cheferna kunskap och bättre förutsättningar att arbeta med arbetsmiljön utifrån ett hälsofrämjande perspektiv vilket bedöms ge goda hälsoeffekter.
- Projekt med införande av en hälsoinspiratör som ett led i den hälsofrämjande satsningen inom H&H.
- Arbetsmiljöprojekt för en minskad sjukfrånvaro

3 Ökat fokus på kostnadskontroll, ekonomi i balans, tillgänglighet och produktivitet

3.1 Kostnadskontroll samt ekonomi och verksamhet i balans

Förvaltning har i sin verksamhetsplan en ekonomi i balans med utgångspunkt att ha en god kostnads- och intäktskontroll genom uppföljning och nära kontakt med verksamheterna. I samband med att Plan & Styr införs kommer verksamhetskontrakt att upprättas både med verksamhetsområdena och verksamhetsområdenas enheter där en ekonomi i balans är en av uppföljningsparameter.

Arbete kommer att pågå under 2019 för att få en tydligare koppling mellan VEP (Verksamhet, Ekonomi och Produktion) för få en bättre styrning kopplat till uppdraget.

Långsiktigt mål

Vi har en ekonomi i balans

INDIKATOR	STATUS	MÅL 2019
Antal enheter som har en ekonomi i balans	Ej mätt	100 procent

3.2 Tillgänglighet

Inom Rehabilitering & Hälsa uppfylls inte vårdgarantin på alla områden. Produktionsmål och produktivitetensmål finns framtagna i verksamheten. För att behålla och öka tillgängligheten finns ett mål samt ett antal aktiviteter kopplade till det långsiktiga målet.

Ett sätt att öka tillgänglighete är att använda digitaliseringens möjligheter. Denna möjliggör för verksamheterna att bli bättre på att möta patienternas vilja att informera sig om sin diagnos, öka tillgängligheten till insatser digitalt samt att få patienterna delaktiga i besluten kring dem.

Alla enheter har infört 1177/vårdguidens bastjänster men fler tjänster behöver införas. E-hälsotjänster behöver utvecklas.

Långsiktigt mål:

Patienten får vård i rimlig tid

Prioriterad aktivitet:

- Följa volymförändringar i dialog med hälso- och sjukvårdsnämnderna
- Följa måluppfyllelsen av vårdgarantin
- Utöka utbudet av digitala tjänster
- Identifiera vilket stöd och behandling som kan erbjudas via 1177 Vårdguiden

INDIKATOR	STATUS AUGUSTI 2018	MÅL 2019
Nationella vårdgarantin, Andel patienter som har väntat högst 90 dagar	Synverksamheten 99% Hörselverksamheten 99% Barnhabiliteringen 92% Vuxenhabiliteringen 93%	100%
Förstärkt vårdgaranti. Faktiskt väntande i Hörsel- och Synverksamheten (understiger 60 dagar)	Hörsel 68% Syn 87%	≥ 80%

INDIKATOR	STATUS AUGUSTI 2018	MÅL 2019
Andel barn inom Habiliteringen som har väntat högst 30 dagar enligt förstärkt vårdgaranti. (Faktiskt väntande till behandling och utredning)	90%	≥ 80%
Utförda tolkuppdrag	96%	≥ 92%
Ökat utbud av E-hälsotjänster	Erbjudandet och användandet av E-hälsotjänster samt digitala behandlingsmetoder behöver utvecklas	Öka. Mål för varje verksamhet tas fram

3.3 Produktivitet

Förvaltningen kommer under 2019 fortsätta att förbättra uppföljningen av produktionsutfall i verksamheten och med fokus på att öka produktionen. Verksamhetskontrakt kommer tas fram i när Plan & Styr införs vid årsskiftet. Verksamhetskontrakt kommer finnas både på verksamhetsnivå och enhetsnivå där produktivitet är en av uppföljningsparameter.

Sedan 2017 har en uppföljning skett av produktiviteten utifrån besök per behandlade personal och vecka inom Habiliterings-, Hörsel- och Synverksamheten. vilket gett avsedd effekt.

En förbättrad produktivitet under den period har främst skett inom Habiliteringsverksamheten men målsättningen är att den ytterligare skall kunna förbättras. Även inom synverksamheten har produktiviteten ökat utifrån en ökad produktionsstyrning.

Ett sätt att öka produktiviteten är en minskad personalomsättning och snabbare och effektivare introduktioner av nyanställda. Aktiviteter finns för att uppnå dessa mål.

Ett ökat nyttjande av digitala tjänster kommer också påverka produktiviteten i viss utsträckning.

INDIKATOR	STATUS (snitt jan-augusti 2018)	MÅL 2019
Antal besök/vecka/behandlande personal. För tolkverksamheten mäts antal tolkuppdrag	Hörsel 15,2st Syn 7,7 st Habilitering 8,8	Öka. Mål för varje verksamhet tas fram.

4 Ekonomiska förutsättningar

4.1 Ekonomiskt resultat

Prognosen för förvaltningens resultat 2018 bedöms vara mycket nära ett nollresultat. Detta innebär att budgeten för 2019 bedöms vara fortsatt stram och ger därmed inte heller utrymme för några extra kostnadsökningar. I budgeten bedömer vi att lönekostnaderna kommer öka något mer än index för att kunna behålla svårrekryterade grupper samt att täckning även detta år ej erhålls för de högre sociala avgifterna. Vi bedömer också en fortsatt ökad kostnad för barnhjälpmedel för tredje året i rad både utifrån pris och volym. Kostnaderna för Särnär och inkontinensprodukter beräknas öka mer än index.

Två större flyttar under året avseende Habiliteringen i Kungälv samt Hörselverksamheten på SU innebär ökade hyreskostnader även om lokalytorna i samband med projekteringen minskas så blir m2 priset betydligt högre. Förvaltningen erhåller ingen kompensation för detta i sin beställning. Dessutom uppstår engångskostnader vid flytt i form av dubbelhyror samt övriga flyttkostnader.

Den nya upphandling avseende hörseltekniska hjälpmedel som trädde i kraft 1 april 2018 har gett positiva ekonomiska effekter. Dock inte i den omfattningen som det bedömdes i samband med upphandlingen. Inom Göteborgsområdet har en mycket kraftig ökning av hörselrehabiliteringar skett de senaste två åren vilket inneburit stora kostnadsökningar för hörseltekniska hjälpmedel för barn. Denna ökning är ej fullt ut finansierad från Väster- och Göteborgsnämnderna.

I samband med att finansieringen av ST tjänster flyttades från Hälso och sjukvårdsnämndera till Personalutskottet inför budget 2019 togs även finansieringen av de fyra ST-läkartjänster som funnits inom Habiliteringsverksamheten sedan 2011 bort. Detta innebär att de ST tjänster som finns kvar inom förvaltningen och som är bemannade vilket är ett långsiktigt åtagande är helt ofinansierade i budget 2019. Finansiering gällande dessa måste lösas inom VGR om inte förvaltningen skall gå med underskott.

Personalkostnadsökningen exklusive förändringen av de sociala avgifterna beräknas uppgå till 3 procent gentemot prognos för utfall 2018.

Investeringar beräknas uppgå till 8 mnkr beroende på två stora lokalförändringar var högre än normalt.

4.1.1 SD02 Sammanställd detaljbudget Utförare hälso- och sjukvård

Resultatbudget (mnkr)	Budget 1812	Prognos 1808	Budget 1912
Såld vård internt	0,0	0,0	0,0
Såld vård externt	0,0	0,0	0,0
Patientavgifter	7,7	7,5	7,5
Driftbidrag från nämnd inom regionen	831,3	831,3	847,9
Övriga erhållna bidrag	38,8	48,6	49,4
Försäljning av tjänster	6,5	6,4	8,1
Hysesintäkter	0,0	0,1	0,1
Försäljning av material och varor	0,7	0,8	1,0
Övriga intäkter	0,8	3,9	0,7

Verksamheten intäkter	885,9	898,5	914,7
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-549,2	-540,0	-560,0
Köpt vård	-1,7	-1,4	-1,5
Läkemedel	-17,9	-16,8	-16,8
Verksamhetsanknutna tjänster	-24,2	-25,6	-23,0
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-24,1	-26,5	-23,7
Material och varor, inkl förbrukningsmtrl	-149,7	-163,3	-163,6
Lokal- och energikostnader	-67,8	-67,8	-68,4
Lämnade bidrag	-22,9	-30,8	-30,1
Avskrivningar	-6,3	-5,7	-5,5
Övriga kostnader	-21,9	-20,6	-22,1
Verksamhetens kostnader	-885,9	-898,5	-914,8
Finansiella intäkter/kostnader	0,0	0,0	0,2
Bidrag, speciella beslut över budget	0,0	0,0	0,0
Resultat	0,0	0,0	0,0

4.2 Investeringar

Regionstyrelsen beslutar årligen om investeringsramarna för respektive verksamhet avseende fastigheter respektive utrustning.

Förvaltningen har utifrån det behov som anmäldes för 2019 på 8 500 tkr erhållit 8 000 tkr vilket är 3 000 tkr mer än ett normal år. Den utökade investeringsramen utgår från de två stor lokalförändringar som kommer ske 2019.

Inom Habiliteringen kommer en större flytt ske till nya lokaler i Kungälv under tidig vår.

Hörselverksamheten på SU kommer under sommaren flytta till nya lokaler i Gårda.

Övervägande delen av investeringarna kommer var möbler och annan utrustning i dessa två nya lokaler. Dessutom kommer medicinsktekniska investeringar ske Inom Hörsel- och Synverksamheten. Detta är främst mätutrustning. I huvudsak är detta reinvesteringar som behöver ske utifrån en utbytesplan.